

OPPIMINEN JA HYVINVOINTI YRITYKSEN MENESTYSTEKIJÖINÄ

- METYK – hankkeen arviointi

”Oppiminen ja hyvinvointi yrityksen menestystekijöinä – METYK- hankkeen arviointi” - tutkimushankkeen tavoitteena on edistää ja tukea työyhteisöjen kehittämistoimintaa. Tutkimuksen tarkoituksena on arvioida ”Metalliteollisuuden kokonaisvaltainen yrityskoulutus METYK” – hankkeen vaikuttavuutta yritysکوhtaisina erillisprojekteina neljässä pirkanmaalaisessa metallialan pk-yrityksessä.

Tutkimuksen avulla METYK –hankkeessa toteutettujen kehittämistoimenpiteiden yhteisiä elementtejä ja toimenpiteiden toimivuutta yrityksissä voidaan verrata. Tutkimus sitoo kehittämistoimet yhtenäiseksi arviointitutkimukseksi.

Aloite koulutuksen vaikuttavuuden seurannasta tuli METYK- pilottikoulutuksessa mukana olleilta metallimiehiltä, jotka olivat sitä mieltä, että kokemuksen ja yrityksessä syntyneen tiedon ei pidä jäädä huhupuheeksi vaan se pitää dokumentoida.

Työsuojelurahasto myönsi vuoden 2003 lopussa tutkimuksen suorittamiseen PIRAMKille 60 000 euron määrärahan.

Tutkimustehtävä

- arvioida muutosta kehittämiskohteiksi valituilla työviihtyvyyden osa-alueilla: yksilöiden terveydessä ja hyvinvoinnissa, osaamisessa, kehittämisessä ja yhteistyöosaamisessa, yrityksen ilmapiirissä, johtamisessa ja työprosesseissa sekä yrityksen sisäisessä tiedonkulussa
- arvioida muutosta ’oppiva organisaatio’ –teorian keskeisillä osa-alueilla: luottamus, yhteistyö, jokainen on tärkeä, erilaisuus on rikkautta, kannustava palaute, tiedon kulku, avoimuus, perustehtävä on kaikille selvä, ihmisten keskeneräisyys sallitaan ja virheet ovat oppimisen paikka
- arvioida yritysکوhtaisesti, mitkä ovat muutoksen edellytykset
- arvioida ja verrata eri yrityksissä toteutettujen kehittämisprosessien vaikutuksia
- arvioida toteutettuja kehittämisprosesseja

Odotettavissa olevia tuloksia

Tutkimuksen odotettuja tuloksia ovat muun muassa uuden, yleisen työyhteisöjen kehittämistä koskevan tiedon tuottaminen ja jokaiselle yksittäiselle METYK –hankkeessa mukana olevalle yritykselle yritysکوhtaisen tiedon tuottaminen.

Tuloksiin pyritään arvioimalla METYK –hankkeessa kehitettyjen ja sovellettujen menetelmien vaikuttavuutta ja käyttökelpoisuutta mm. yleisen työviihtyvyyden lisäämiseksi, työn arjessa oppimisen ja osallisuuden edistämiseksi sekä hyvien käytäntöjen kehittämiseksi ammattitaidon jakamisessa, siirtämisessä, kehittämisessä ja pysymisessä yrityksessä.

’Hyviä käytäntöjä’ tuotetaan yritysکوhtaisesti esimerkiksi ammattitaidon jakamiseen ja siirtämiseen sekä uuden työntekijän perehdyttämiseen (mentor –koulutus), työprosessien kehittämiseen (laatutiimit) jne. Tavoitteena on, että ’hyvät käytännöt’ jäävät osaksi yrityksen laatujärjestelmää ja käynnistetty toiminta jatkuu vielä hankkeen loputtua.

Tutkimuksen tavoitteen asettelussa otetaan huomioon 'Työssä jaksamisen tutkimus- ja toimenpideohjelma' -seurantaraportissa (2001) korostetut asiat. Tässäkään hankkeessa ei oleteta, että kyettäisiin kehittämään valmiita ratkaisuja tai sellaisia työkalupakkeja, joita voitaisiin sellaisenaan siirtää työpaikalta toiselle tai jopa alalta toiselle. Jokaisen työyhteisön on lopulta löydettävä omat keinot toimia sekä edistää jäsentensä työssä viihtymistä. Kehitetyistä malleista voidaan saada oppia oman toiminnan kehittämisen välttämättömistä edellytyksistä. Vaikka toiminnassa kehitetään praktista tietoa, joka on sidottu ko. työpaikan kontekstiin, niin toiminnassa on myös kaikille yhteisiä elementtejä. Arviointitutkimuksessa saadut tiedot ja osaaminen ovat siten sovellettavissa hankkeessa olevia yrityksiä laajempaa kenttään.

Tutkimuksen toteutus

Tutkimus on metodiltaan toimintatutkimusluonteinen. Työelämän tutkimuksissa toimintatutkimus on usein ymmärretty käytännöllisenä työelämän kehittämisen työkaluna, ei niinkään tutkimusmenetelmänä. Tässä tutkimuksessa nämä molemmat funktiot ovat esillä.

Aineistonkeruu tapahtuu yrityskohtaisesti räätälöityinä kunkin yrityksen henkilöstön kanssa.

Aineistoa kerätään jokaisen erillisprojektin kaikissa toteutusvaiheissa:

1. alkuselvytys; Voimavarat käytössä –kysely (VTT) ja työviihtyvyysskysely (PIRAMK)
2. väliarviointi; Muokattu työviihtyvyysskysely
3. loppuarvio, Voimavarat käytössä –kysely ja työviihtyvyysskysely
4. viivästetty arvio; noin ½ - 1 v. koulutuksen jälkeen haastattelut avainhenkilöille

Yhteistyössä METYK- hankkeen kanssa

Tutkimus on nivelletty saumattomasti METYK- hankkeeseen siten, että aineiston keruu liittyy METYK—hankkeen etenemiseen. Alkuselvytys toimii METYK- hankkeen alkuselvityksenä, jonka pohjalta yhtiöissä käydään keskustelu siitä, miten hanketta olisi parasta lähetä viemään eteenpäin. Alkuselvityksen ja henkilökunnan kanssa käydyn keskustelun pohjalta tehdään ehdotus toiminnasta. Väliarvioinnin pohjalta tarkastetaan METYK- hankkeen painopisteitä ja toimintamuotoja. Väliarvioinnin tulokset esitetään myös koko henkilöstölle, jossa yhteydessä keskustellaan tuloksista ja toiminnan suuntaamisesta. Loppuarvion tulokset esitetään koko henkilöstölle yhtä aikaa. Tulosten esittäminen on myös METYK- hankkeen loppupiste.

Kaikista kolmesta kyselystä annetaan yhtiökohtaiset tulokset kirjallisena niin yhtiön johdolle kuin työntekijöiden edustajille.

Viivästetty arvio toteutetaan noin ½- 1 vuosi METYK- hankkeen loputtua haastatteluina. Haastatteluissa kerätään tietoa METYK- hankeen pysyvistä vaikutuksista yhtiön johdolta, väliportaan johdolta ja työntekijöiltä. Haastattelut toteutetaan yhdessä METYK- kouluttajan kanssa.

Lisätietoja

Yliopettaja, FT Jouni Tuomi
jouni.tuomi@piramk.fi
(03) 245 2340